

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภท เครื่องทอ (ผ้าทอลาวครั่ง)

The Craftmanship Descendants in 2023

Categorized in Weaving (Lao Khrang weaving)

นายกมนพวรรณ บ่อแก้ว

จังหวัดนครปฐม

Ms. Kamonpat Bokaew

Nakhon Pathom Province

นายกมนพรรณ บ่อแก้ว

ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2566

ประเภท เครื่องทอ (เครื่องผ้า)

Ms. Kamonpat Bokaew

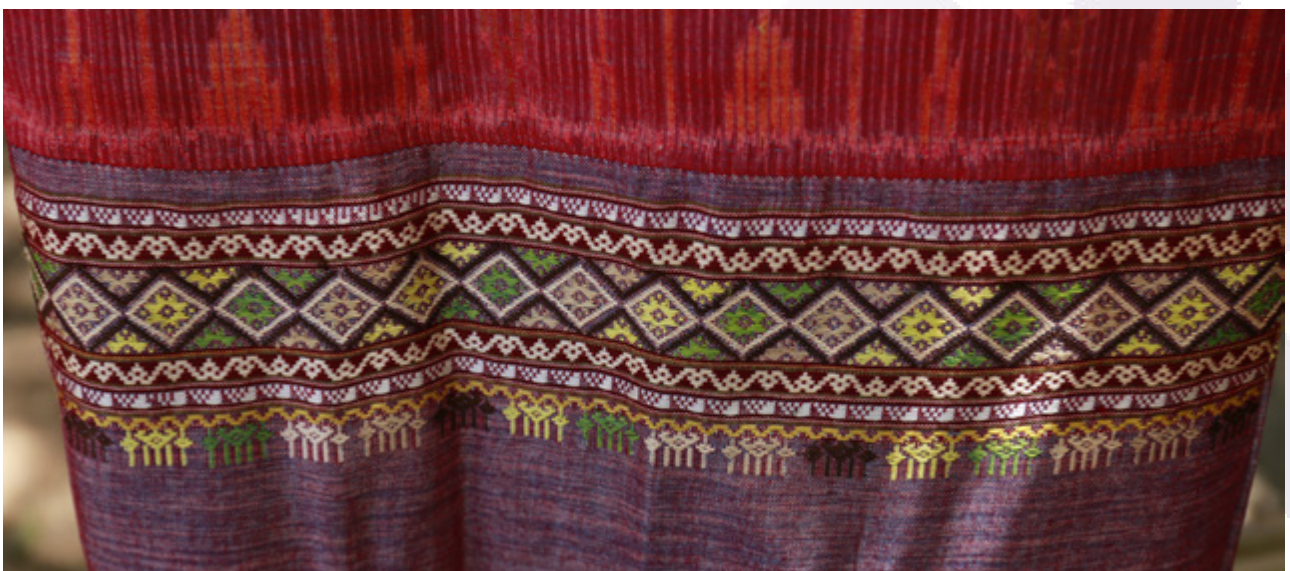
The Craftmanship Descendants in 2023

Categorized in Weaving (Lao Khrang weaving)

ปี 2557 ได้มีการรวมตัวกันในนามกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั่ง และได้สังเกตการแต่งกาย จึงได้ติดตามกิจกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์เรื่อยมาจนได้รู้จักกับกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั่ง และลาวเวียงหลายกลุ่ม จึงได้สังเกตว่ามีการแต่งกายลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงเกิดความสนใจในการแต่งกายกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั่ง

In 2014, there was a gathering in the name of the Lao Khrang ethnic group, and Mr. Kamonpat observed the dress. Therefore, he followed the activities of the ethnic groups until he got to know many ethnic groups of the Lao Khrang and Lao Wiang by observing for similar styles of dress. Thus, Mr. Kamonpat became interested in the dressing of the Lao Khrang ethnic group.

ปี 2559 จึงได้อาสาเป็นผู้นำ
กลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั่ง วัดโพรง
มะเดื่อ และได้ติดต่อกับผู้นำกลุ่ม
ต่างๆ สอบถามเกี่ยวกับความเป็น
มาของบรรพบุรุษหลากหลายเรื่อง
ราว จนมาจบลงที่เครื่องแต่งกาย
คือผ้าทอลาวครั่ง และได้ความ
เมตตาจากท่านพระครูปฐมธรรม
รักษ์ เจ้าอาวาสวัดโพรงมะเดื่อ
เป็นผู้คิดริเริ่มว่าน่าจะทำผ้าทอ
ลาวครั่ง เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้
ทำ นับเป็นการฟื้นฟู วัฒนธรรมจาก
ทอผ้าพื้น ผ้ามัดหมี่ ผ้าจาก ตาม
แบบดั้งเดิม เพื่ออนุรักษ์ สืบสาน
ศิลปหัตถกรรมที่มีอยู่ในชุมชนให้
ยั่งยืนต่อไป โดยเห็นว่าตนเองมี
ความสนใจทางด้านผ้า จึงเชิญ
วิทยากรทางด้านการทอผ้าลาว
ครั่ง ลาวเวียงมาถ่ายทอดความ
รู้ทางด้านการทอผ้า

In 2016, Mr. Kamonpat
volunteered to be the leader
of the Lao Khrang ethnic
group of Wat Phong Maduea.
He contacted the leaders of
various groups to inquire about
the origins of the various
ancestors, stories, until the
end of the costume was Lao
Khrang weaving and received
gratitude from Phrakhru
Pathomthammarak, Abbot
of Wat Phong Maduea. As
such, this was the inventor
that should make Lao Khrang
woven cloth.

เริ่มจากผ้าพื้นพัฒนาไปเป็นผ้ามัดหมี่ จากนั้นเห็นว่าการพัฒนาฝีมือขึ้น จึงได้เดินทางไปยังหมู่บ้านกุดจอก อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท ได้ฝากตัวเป็นลูกศิษย์ นางซ้อง จบศรี ครูศิลป์แผ่นดิน ประจำปี 2563 นางสาวเนา จบศรี ครูช่างศิลปหัตถกรรม ประจำปี 2562 สาขาคทอลาครั้ง และ นายนิทัศน์ จันทร ครูช่างศิลปหัตถกรรม ประจำปี 2564

Starting from basic cloth, he developed this into matmi cloth. After that, he saw that his skills had developed, so he traveled to Ban Kut Chok, Nong Ma Mong District, Chainat Province. Here, he became a student of Mrs. Song Jobsri, The Master Artisan of Thailand in 2020, Mrs. Samnao Jobsri, The Master Craftsman in 2019, the Lao Khrang Weaving Branch, and Mr. Nitat Jan, The Master Craftsman in 2021.

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และภูมิปัญญา ทางด้านผ้าทอลาวครั่ง และผ้าจกของลาวครั่ง นับเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ และฝึกฝนงานศิลปหัตถกรรมประเภทนี้ จนถึงปัจจุบัน

In order to understand and practice for proficiency, he was able to convey knowledge and wisdom of the Lao Khrang woven fabric. This was the starting point for learning and practicing this type of handicraft until nowadays.

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

คนไทยเชื้อสายลาวครั้ง มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ได้แก่ ภาษา การแต่งกาย ประเพณี และพิธีกรรมความเชื่อต่าง ๆ โดยได้ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน ผ้าทอของลาวครั้งที่เป็นเอกลักษณ์มีความสำคัญในวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ ตั้งแต่ใช้สำหรับเป็นเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้สอยภายในบ้าน และใช้ในพิธีกรรม เช่น พิธีไหว้ผีบรรพบุรุษ ยังใช้เพื่อการศาสนางานบุญ งานมงคลสมรส

Conservation and inheritance of the wisdom.

Lao Khrang people have their own unique culture, including language, dress, customs, rituals, and beliefs, which have been practiced for a long time. The unique Lao Khrang weaving is also important in the way of life of the ethnic groups. This is because it is used as a garment and household appliance, and used in rituals, such as ancestor spirit worship, religious ceremonies, and weddings.

การแต่งกายของคนไทยเชื้อสายลาวครึ่ง
จะมีแบบฉบับเป็นของตนเอง ซึ่งนำวัสดุจากธรรมชาติ
ในท้องถิ่นคือฝ้าย และไหมมาใช้ในการทอ ซึ่งเทคนิค
ที่ใช้มีทั้งการจก และมัดหมี่ผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ที่
โดดเด่นของชาวลาวครึ่ง คือ ผ้าชิ้นมัดหมี่ต่อเนื่องจาก
ซึ่งมีลายผ้าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น

The dress of the Thai people of Lao
Khrang descent is typical. The style brings
local natural materials, such as cotton and silk
to be used in weaving. There are both Chok
(Discontinuous Supplementary and matmi
(ikat). The outstanding unique fabric of the Lao
Khrang people is the matmi sarong with a Tin
Chok pattern, which is unique to the local area.

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

ช่างทอผ้าลาวครั้งนิยมใช้สีแดงจากการย้อมด้วยครั่ง เป็นสีหลักในการทอผ้า ทั้งด้ายเส้นยืน และด้ายเส้นพุ่ง ส่วนด้ายเส้นพุ่งพิเศษในการทอลวดลายจากนั้นนิยมใช้สีเหลือง เป็นหลัก สีอื่นที่เป็นองค์ประกอบคือ สีส้มหมากสุก สีขาว สีดำ และสีเขียว ผ่าหนึ่งผืน จะมีเพียง 5 สีเท่านั้น

Wisdom that reflects craftsmanship skills

Lao Khrang weavers prefer to use red dye with lac as the main color for both the warp and weft threads. As for the special weft yarn, when weaving the Chok pattern, yellow is mostly used. Other constituent colors are betel orange, white, black, and green. There are only five colors in a piece of cloth.

ลาวครั้งมีความชำนาญในการใช้สีตรงข้าม และขัดแย้ง มาอยู่ด้วยกันอย่างกลมกลืนงดงาม ภูมิปัญญาของผ้าทอลาวครั้งคือ ผ้ามัดหมี่ต่อด้วยตีนจกสีแดงในการทำผ้ามัดหมี่ลวดลาย จะเป็นลวดลายโบราณหรือลายของสิ่งมีชีวิตที่เห็นได้ตามธรรมชาติ เช่น ลายนาค ลายนก ในการมัดหมี่ ปัจจุบันใช้การย้อมสีธรรมชาติ ส่วนของตีนจก ปัจจุบันได้มีการปรับโดยใช้สีที่อ่อนลง

The Lao Khrang are skilled at using opposite and conflicting colors together in harmony. The wisdom of the Lao Khrang woven cloth is the matmi fabric with red Tin Chok for making matmi cloth. The pattern will be an ancient one, or patterns of living beings that can be seen in nature, such as Naga patterns, bird patterns, etc. At present, matmi natural dyes are used.

ลดความฉูดฉาดของสี เพื่อให้งานมีความร่วมสมัยมากขึ้นเข้าถึงทุกช่วงวัย ใช้ได้ทุกโอกาสแต่ยังใช้หลัก 5 สี เหมือนดั้งเดิม ลายจกส่วนใหญ่จะเป็นลายเรขาคณิตขนาดใหญ่ เช่น ลายข้าวหลามตัด ลายสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลายสามเหลี่ยม เป็นต้น

To reduce the flashiness of the colors and to make the work more contemporary to access to all ages for every occasion, the same five colors are used as the original. Most of the Chok patterns are large geometric patterns, such as diamond patterns, rectangular pattern, triangle pattern, etc.

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

ผ้าขึ้นลาวครั้ง มักต่อตีนขึ้นด้วยฝ้ายหรือไหม ตีนขึ้นตอนบนตกแต่งด้วยการจกလวดลาย และตีนขึ้นตอนล่างปล่อยเว้นให้เป็นผืนผ้าสีแดง ถือเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวลาครั้ง จนถึงปัจจุบัน สีที่ใช้เป็นสีที่ได้จากธรรมชาติ ลวดลายบนผืนผ้าของชาวลาครั้งส่วนใหญ่จะมาจากสิ่งของใกล้ตัวที่ใช้ในชีวิต หรือวัฒนธรรม ความเชื่อ เช่น ลายนาค ลายม้า ลายขอ ลายดอกแก้ว ลายเอี้ย เป็นต้น ลายที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ลายโบราณ ลายหมี่ลวด และ ลายหมี่ตา

Outstanding work identity

Lao Khrang cloth is usually connected with cotton or silk. The bottom of the skirt has a red cloth. It has been a distinctive identity of the Lao Khrang people until now. The colors used are natural dyes. The patterns on the Lao Khrang's clothes mostly come from things close to them that are used in their way of life or culture, beliefs, such as the Naga pattern, horse pattern, hook pattern, flower pattern, Eia pattern, etc. The popular patterns are an ancient pattern, Mi pattern, Mi Luat pattern, and Mi Ta pattern.

ตัวอย่างผลงานที่มีความภาคภูมิใจ

กลุ่มผ้าทอศรีอุทุมพร ได้รับเลือกจากจังหวัดนครปฐม ให้เป็นผู้ผลิตผ้าต้นแบบ จำนวน 5 ชิ้น ด้วยการออกแบบของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และได้นำลวดลายมาปรับให้มีความเหมาะสมกับผ้าที่จะทำ โดยทางจังหวัดเห็นถึงศักยภาพ และความชำนาญในการการมัดหมี่ และการย้อมสีธรรมชาติ ของกลุ่มฯ จึงได้ทำผ้าต้นแบบให้กับกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อนำถวายสมเด็จพระราชินีฯ

Examples of challenging work with pride.

The Sri Uthumphon Weaving Group was selected by Nakhon Pathom Province to be a prototype fabric manufacturer of five pieces with the design of a lecturer of Nakhon Pathom Rajabhat University. They adjusted the patterns to suit the fabric, which was to be made. The Province saw the potential and skill in matmi, so the natural dyeing of the group was therefore made a prototype fabric for the Ministry of Culture to present to Her Majesty the Queen.

เกียรติบัตรหรือรางวัลที่เคยได้รับ

- เครื่องหมายรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ประเภท Thai Silk เป็นตราเครื่องหมายนกยูงสีน้ำเงินจากกรมหม่อนไหม
- เครื่องหมายรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ประเภท Thai Silk เป็นตราเครื่องหมายนกยูงสีเขียวจากกรมหม่อนไหม
- เกียรติบัตรเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านงานทอผ้าในโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูสืบสาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ สีสธรรมชาติเพิ่มมูลค่าสำหรับการท่องเที่ยวกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งในจังหวัดนครปฐมปีงบประมาณพ.ศ.2563 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- รางวัล “วัฒนคุณาธร” ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ประเภทบุคคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จากกระทรวงวัฒนธรรม

Received Certificates or Awards

- Thai silk standard certification mark with a blue peacock mark from the Department of Sericulture.
- Thai Silk standard certification mark with a green peacock mark from the Department of Sericulture.
- Certificate of the successor of weaving for the conservation, restoration, and inheritance project of the product: natural-colored hand-woven fabrics add value for Lao Khrang ethnic tourism in Nakhon Pathom Province, in 2020 from Nakhon Pathom Rajabhat University.
- Award for “Wattanakunathon” for making contributions to the Ministry of Culture in the individual category for fiscal year 2022 from the Ministry of Culture.

การพัฒนาสร้างสรรค์ ปรับเปลี่ยน หรือต่อยอดผลงาน

ตอนนี้เป็นผู้ดูแลศูนย์วัฒนธรรมการเรียนรู้วิถีโพรงมะเดื่อซึ่งในศูนย์มีเรื่องราวของ วัฒนธรรมการแต่งกาย อาหาร และที่โดดเด่นคือ การทำผ้าทอลาวครั้ง มีการสาธิตการทำผ้าทอในกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้น การคันหมี่ มัดหมี่ ย้อมสี แต้มสี และขึ้นทอจนเป็นผืนผ้าที่สวยงามใช้ได้

Creative development, adaptation, or expansion of work

Now, Mr. Kamonpat is the caretaker of the Wat Phong Maduea Cultural Learning Center. In the Center, there is a story of the culture of dressing, food, and outstanding Lao Khrang weaving. There are demonstrations of woven fabric in various processes from the beginning from weft yarn preparing, matmi, dyeing, tinting, and weaving until becoming a wearable fabric.

มีความตั้งใจ ที่จะอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสืบสาน วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ลาวครั้งผ่านการทอผ้าให้คงอยู่ต่อไปมิให้สูญหายไปตามกาลเวลาและสังคม สร้างความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ และสามารถถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่ได้ทราบถึงความเป็นมาของชุมชน และงานศิลปหัตถกรรมนี้ โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา และผู้ที่สนใจในเรื่องของการย้อมสีธรรมชาติ การทอผ้าการมัดหมี่ และเอกลักษณ์ต่างๆ ความเป็นไปเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง ตลอดจนพัฒนาส่งเสริมเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

The intention is to preserve, restore, and carry on the culture of the Lao Khrang ethnic group through weaving, so it would not be lost in the passing time and changing society. The ethnic pride could then be transmitted. The new generation has come to know the history of this community and arts and crafts by transferring knowledge to the students and others who are interested in natural dyeing, weaving, matmi, and various identities, the history of the Lao Khrang ethnic group, as well as developing and promoting weaving as a career to generate income for the community.

“ตั้งจุดมุ่งหมายแล้วทำให้สำเร็จ”
“Set goals and achieve them”

ช่องทางการติดต่อ

ชื่อ-นามสกุล : นายกมนพวรรณ บ่อแก้ว
จังหวัด : นครปฐม
เบอร์ติดต่อ : 083-0140424
Line : kamonpat69
Fb : ผ้าทอมือลาวครั้งศรีอุทุมพร วัดโพรงมะเดื่อ

Contact Information

Name-Surname : Kamonpat Bokaew
Province : Nakhonpathom
Tel. No. : 083-0140424
Line : kamonpat69